

Radio- og tv-nævnets
Årsberetning
2002

MEDIE- OG
TILSKUDSSEKRETARIATET

NYBROGADE 10
1203 KØBENHAVN K
TELEFON 33 92 30 40
FAX 33 14 64 28
rtv@mediesekretariat.dk
www.mediesekretariat.dk

Indholdsfortegnelse

1. Nævnets etablering og sammensætning.....	3
2. Lokalradio- og tv-området.....	5
3. Tilskud til ikke-kommercielle radio- og tv-stationer.....	16
4. Satellit- og kabeltilladelser.....	22
5. Tilsyn med overholdelse af vilkårene i den fjerde landsdækkende FM-radiokanal	23
6. Udbud af radiokanaler.....	24
7. Reklameområdet	26
8. Høringssvar.....	34
9. Internationalt samarbejde	35

1. Nævnets etablering og sammensætning

Etablering

Radio- og tv-nævnet er nedsat af kulturministeren i henhold til § 33 a i den nu tidligere lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lovbekendtgørelse nr. 701 af 15. juli 2001). Nævnet, der nedsættes for fire år ad gangen, består af syv medlemmer, der tilsammen skal repræsentere juridisk, økonomisk/administrativ, erhvervsmæssig og mediemæssig/kulturel sagkundskab.

Bestemmelsen om nedsættelse af Radio- og tv-nævnet trådte i kraft pr. 1. januar 2001. Samtidig blev Udvalget vedr. Lokal Radio og TV, Radio- og TV-Reklame-nævnet samt Satellit- og Kabelnævnet nedlagt, og deres opgaver blev overført til Radio- og tv-nævnet.

Sammensætning

Radio- og tv-nævnets sammensætning er for perioden 1. januar 2001 til 31. december 2004:

Professor, dr.jur. Mogens Køktvedgaard, formand
Landsdommer H. H. Brydenholt, næstformand
Konsulent, cand.merc. Marianne Bugge Hansen
Operachef Kasper Bech Holten
Direktør, cand.jur. Finn Kern
Professor, dr.pæd. Birgitte Tufte
Producer Vibeke Windeløv

Afdelingsingeniør Jarl Risum, IT- og Telestyrelsen, er som særligt sagkyndig tilknyttet underudvalget vedr. lokal radio og tv i henhold til § 3 i bekendtgørelse om forretningsordenen for Radio- og tv-nævnet.

Radio- og tv-nævnet har holdt 10 møder i 2002.

Sekretariatsopgaverne for Radio- og tv-nævnet varetages af Medie- og Tilskudssekretariatet.

Kulturministeren har fastsat forretningsordenen for Radio- og tv-nævnet i bekendtgørelse nr. 779 af 28. august 2001.

Radio- og tv-nævnets opgaver

Lokal radio og fjernsyn

Radio- og tv-nævnet træffer afgørelse i klagesager om lokale nævns afslag på ansøgninger om tilladelse til lokal programvirksomhed, lokale nævns inddragelse af

tilladelse til lokal programvirksomhed samt afgørelse om indstilling af programvirksomhed, der udøves ved hjælp af fællesantenneanlæg.

Radio- og tv-nævnet har efter loven mulighed for på eget initiativ at tage en sag op til behandling, uanset at sagen efter de almindelige regler henhører under de lokale nævns kompetence.

Derudover træffer Radio- og tv-nævnet afgørelse i sager om nedsættelse af fælleskommunale nævn. Radio- og tv-nævnet yder basis- og programtilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer samt tilskud til uddannelsesaktiviteter og til medieskoletjenestevirksomhed. Efter forhandling med IT- og Telestyrelsen træffer Radio- og tv-nævnet afgørelse om fordeling af sendemuligheder på de lokale områder under hensynstagen til de frekvensmæssige muligheder.

Radio- og tv-reklamer

Nævnet træffer den endelige administrative afgørelse i sager om indholdet af radio- og tv-reklamer samt i sager om genmæle over for oplysninger af faktisk karakter udsendt i reklameindslag.

Herudover træffer Nævnet afgørelse om identifikation, placering og omfang af reklamer udsendt af networking-stationer, ligesom Nævnet træffer afgørelse om identifikation af sponsor og sponsorerede programmer udsendt af networking-stationer.

Registrering af foretagender, der udøver programvirksomhed ved hjælp af satellit eller ved hjælp af kabelanlæg til områder, der går ud over ét lokalt område.

Radio- og tv-nævnet registrerer foretagender, der udøver programvirksomhed ved hjælp af satellit eller ved hjælp af kabelanlæg til områder, der går ud over ét lokalt område. Nævnet fører tilsyn med, om programvirksomheden opfylder lovens krav

Landsdækkende og regional programvirksomhed med særlig tilladelse.

Radio- og tv-nævnet udsteder efter udbud tilladelse til spredning af landsdækkende og regionale programmer ved hjælp af jordbaserede sendenet. Nævnet fører tilsyn med programvirksomheden.

Indtil videre er der kun givet tilladelse til en fjerde landsdækkende jordbaseret FM-radiokanal, hvor programtilladelsen blev tildelt DR.

Distribution af lyd- og billedprogrammer ved hjælp af jordbaserede digitale tv-sendenet.

Radio- og tv-nævnet udsteder efter udbud tilladelse til distribution af danske og udenlandske lyd- og billedprogrammer ved hjælp af jordbaserede digitale tv-sendenet og fører tilsyn med virksomheden.

Andet

Udover ovenstående opgaver rådgiver Radio- og tv-nævnet kulturministeren om radio- og tv-spørgsmål.

Sekretariatet

Medie- og Tilskudssekretariatet

Nybrogade 10

1203 København K

Tlf.: 33 92 30 40

www.mediesekretariat.dk

[e-mail-adresse: rtv@mediesekretariat.dk](mailto:rtv@mediesekretariat.dk)

2. Lokalradio- og tv-området

Underudvalg

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 779 af 28. august 2001 om forretningsordenen for Radio- og tv-nævnet opretter Nævnet sagsforberedende underudvalg vedrørende nævnets opgaver på lokal radio- og tv-området samt på reklame- og sponzorområdet. I underudvalget vedrørende lokal radio- og tv-området (Lokalgruppen) har i 2002 siddet Nævnets næstformand, landsdommer H. H. Brydenscholt, konsulent Marianne Bugge Hansen, operachef Kasper Bech Holten og producer Vibeke Windeløv. Afdelingsingeniør Jarl Risum, IT- og Telestyrelsen, har været tilknyttet underudvalget som særligt sagkyndig. Lokalgruppen har holdt 8 sagsforberedende møder.

2.1 Opgaver på lokalradio- og tv-området

Radio- og tv-nævnet træffer afgørelse i klagesager om lokale nævns afslag på ansøgninger om tilladelse til lokal programvirksomhed, lokale nævns inddragelse af tilladelse til lokal programvirksomhed samt afgørelse om indstilling af programvirksomhed, der udøves ved hjælp af fællesantenneanlæg.

Derudover træffer Radio- og tv-nævnet afgørelse i sager om nedsættelse af fælleskommunale nævn. Radio- og tv-nævnet yder basis- og programtilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer, uddannelsestilskud samt tilskud til medieskolevirksomhed. Efter forhandling med IT- og Telestyrelsen træffer Radio- og tv-nævnet afgørelse om fordeling af sendemuligheder på de lokale områder under hensynstagen til de frekvensmæssige muligheder.

Radio- og tv-nævnet har efter loven mulighed for på eget initiativ at tage en sag op til behandling, uanset at sagen efter de almindelige regler henhører under de lokale nævns kompetence.

Repræsentation i arbejdsgruppe vedrørende den fremtidige lokaleradio- og tv-ordning.

I henhold til den mediepolitiske aftale for perioden 2002-2006 blev der i 2002 nedsat en arbejdsgruppe vedrørende den fremtidige lokalradio- og -tv-ordning. Arbejdsgruppen skal fremkomme med forslag til, hvordan den fremtidige lokalradio- og tv-ordning bedst sikrer både kommercielle lokale radio- og tv-stationer og ikke-kommercielle græsrodsstationer i en længere årrække. Arbejdsgruppen skal fremkomme med forslag til alternative modeller til en fremtidig ordning, som skal danne baggrund for aftalepartiernes efterfølgende politiske stillingtagen.

På baggrund af Kulturministeriets anmodning om, at Radio- og tv-nævnet skulle repræsenteres i arbejdsgruppen, udpegede Radio- og tv-nævnet Nævnets næstformand H. H. Brydenscholt.

Medie- og Tilskudssekretariatet er sekretariat for arbejdsgruppen.

2.2 Sager i 2002

Lokalradio- og tv-området var 2002 kendetegnet ved, at Radio- og tv-nævnet, foruden klager over afslag på ansøgning om programtilladelse og inddragelse af tilladelse til programvirksomhed, også modtog adskillige klager, der omhandlede spørgsmål, som ikke tidligere har været behandlet. Disse spørgsmål vil blive omtalt under afsnittet "Principielle afgørelser".

Sekretariatet for Radio- og tv-nævnet giver gerne en generel rådgivning til lokale nævn, både hvad angår spørgsmål om radio- og tv-lovgivningen og om sagsbehandlingen. Af hensyn til Radio- og tv-nævnets funktion som ankeinstans, kan sekretariatet imidlertid ikke tage stilling i konkrete sager. Sekretariatet redegør for praksis og henviser hyppigt til årsberetninger fra såvel Nævnet som det tidligere "Udvalget vedr. Lokal Radio og TV", hvor alle væsentlige afgørelser er omtalt. Ligeledes opfordres de lokale nævn til at udveksle erfaringer med andre lokale nævn, som har haft lignende spørgsmål til behandling.

Flere klager over de lokale nævns afgørelser indeholdt som tidligere år også klager over de lokale nævns sagsbehandling, f.eks. manglende klagevejledning, manglende begrundelse af afslag på ansøgning, klager over langsom og mangelfuld sagsbehandling etc. Nævnet behandler disse klager samtidig med selve klagesagen.

Radio- og tv-nævnet har ikke i 2002 behandlet dispensationsansøgninger om udvidelser af nævn.

Eftersom Radio- og tv-nævnet er tillagt den endelige administrative afgørelse i de konkrete sager, er kulturministeren afskåret fra at gå ind i sagerne. Såfremt der er politisk interesse om en sag, kan ministeren udelukkende orientere om den afgørelse, som Radio- og tv-nævnet har truffet. To eksempler fra 2002, som illustrerer

dette, er dels afgørelsen vedrørende Radio Oasen dels afgørelsen vedrørende tilskud til Folkets Radio. Begge afgørelser omtales nærmere i afsnittet om principielle afgørelser

Radio- og tv-nævnets konkrete sager i 2002

Radio- og tv-nævnet har i 2002 behandlet otte klager over afslag på ansøgninger om tilladelse til lokal programvirksomhed. I fire af sagerne fik klager ikke medhold, i én af sagerne fik klager medhold, i én af sagerne blev sagen henvist til fornyet behandling i det lokale nævn p.g.a. en sagsbehandlingsfejl i det lokale nævn, i én af sagerne fandt Radio- og tv-nævnet ikke at burde træffe afgørelse, førend udfaldet af et pålæg til det lokale nævn i en anden af lokalnævnets sager blev kendt, mens én af sagerne ikke var færdigbehandlet ved årsskiftet, hvorfor denne sag ikke vil blive omtalt nærmere i denne årsberetning. Radio- og tv-nævnet har endvidere behandlet fem klager over henholdsvis midlertidige eller endelige inddragelser af tilladelser, to klager over de lokale nævns fordeling af sendetidspunkter samt yderligere fire sager vedrørende forskellige problemstillinger.

Endvidere har Nævnet behandlet en række anmodninger om tildeling af supplerende frekvenser og diverse henvendelser fra lokale nævn, tilladelseshavere og borgere.

2.2.1 Afslag på ansøgninger om programtilladelse

Radio- og tv-nævnet har i 2002 behandlet klager over afslag på ansøgning om programtilladelse vedrørende:

- Danmarks Natur og Miljø TV (Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet)
- Skanderborg Lokalradio (Lokalradionævnet i Skanderborg)
- Foreningen Græsted-Gilleleje og Helsinges Lokalradio af 2001 (Lokalradionævnet for Græsted/Gilleleje og Helsing Kommuner)
- Foreningen TVT (Odense Radio- og TV-Nævn)
- Foreningen TV-Ørestad (Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet)
- Persian Television Network (Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet)
- A-TV (Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet)
- Radio Jubbas (Fællesnævnet for Lokalradio og -TV i Bov, Lundtoft, Rødekro, Tinglev og Aabenraa Kommuner).

Et afslag fra et lokalt radionævn på en ansøgning om tilladelse til lokal radiovirksomhed skyldes typisk, at det lokale nævn vurderer, at hele sendefloden er fyldt op med andre radioer, som giver et alsidigt udbud af lokalradio i området. Afslagene er således udtryk for, at efterspørgslen på sendemuligheder i det lokale område er større, end der er mulighed for at imødekomme. Det lokale nævn må derfor udøve et skøn over hvilke ansøgere, der skal have tilladelse, med henblik på at opnå

et alsidigt lokalt programudbud. De samme forhold kan gøre sig gældende for lokale tv-stationer i større byområder.

Som eksempler herpå kan nævnes to af klagesagerne i 2002, nemlig TV-Ørestads klage over afslag på tv-programtilladelse i Københavnsområdet samt en lignende klage fra Danmarks Natur og Miljø TV.

I sagen om TV-Ørestad påpegede Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet, at den konkrete beslutning om afslag til ansøger var baseret på følgende kriterier: programplaner, herunder specielt om stationens programplaner allerede er dækket af eksisterende stationer, formålsparagraf, økonomiske forudsætninger og troværdighed, geografisk spredning og eventuelle tidligere erfaringer med stationen. Selvom TV-Ørestads ansøgning klart opfyldte kravene herfor, skønnede lokalnævnet at en anden ansøger var at foretrække. Radio- og tv-nævnet lagde i sin afgørelse, der ikke gav TV-Ørestad medhold, vægt på, at det inden for den decentrale ordning, der er karakteristisk for lokal radio- og tv-ordningen, er overladt det lokale nævn inden for lovens rammer at skønne over, hvorledes programfladen ønskes sammensat. Da ovennævnte kriterier lå indenfor lovens rammer, og der var flere ansøgninger, end der med rimelighed var plads til på frekvensen, gav Radio- og tv-nævnet ikke klager medhold.

I den sag, hvor Radio- og tv-nævnet henviste sagen til fornyet behandling i det lokale nævn (Skanderborg Lokalradio) skyldtes afgørelsen det faktum, at det lokale nævn havde udstedt en programtilladelse til et aktieselskab, hvis primære formål var at drive lokal bladvirksomhed. Dette var i strid med radio- og fjernsynslovens § 44, stk. 1, nr. 2, hvorefter der kun kan udstedes programtilladelse til foreninger, selskaber og lignende, der har radio- og tv-virksomhed som eneste formål.

I den anden sag, hvor klager fik medhold, (Foreningen Græsted-Gilleleje og Helsinges Lokalradio af 2001) konstaterede Radio- og tv-nævnet bl.a., at lokalnævnets afslag til ansøgeren hverken indeholdt en begrundelse for afslaget eller en klagevejledning. Lokalnævnet havde først efterfølgende oplyst, hvilke kriterier man havde besluttet at lægge til grund ved behandlingen af ansøgninger. Radio- og tv-nævnet pålagde derfor lokalnævnet at genbehandle ansøgningen fra klager.

Klagesagerne fra Persian Television Network og fra A-TV drejede sig ikke om afslag på programtilladelse, da begge tv-stationer allerede havde en programtilladelse, men derimod om, at de ikke var blevet tildelt yderligere sendetid i forbindelse med fællesnævnets opslag af ledigbleven sendetid. Begge stationer argumenterede for, at netop de burde have fået tildelt yderligere sendetid, da de mente, at flere af de øvrige tv-stationer på frekvensen blot brugte sendetiden på ikke-lokalt produceret programstof.

Klagerne fik ikke medhold, da der ikke i sagen var fremkommet oplysninger, der kunne anfægte det af fællesnævnet anlagte skøn med henblik på at sikre det lokale område en samlet programvirksomhed af alsidig karakter.

I forbindelse med de tre sidstnævnte sager skal det understreges, at de lokale nævn, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 2, har mulighed for at formulere en lokal mediepolitik med angivelse af de programtyper, der vil blive foretrukket ved ansøgningsrunder, hvor der er flere ansøgere, end der med rimelighed er plads til på frekvensen.

2.2.2. Påtaler og inddragelser af tilladelser til programvirksomhed

De klager, der indbringes for Radio- og tv-nævnet, er sager, hvor tilladelsesindehaveren efter det lokale nævns opfattelse har overtrådt loven, regler udstedt i henhold til loven eller vilkår for tilladelsen. Det lokale nævn kan vælge i første omgang at give en påtale for overtrædelsen eller kan i henhold til lovens § 55 inddrage tilladelsen midlertidigt eller endeligt.

Radio- og tv-nævnet traf i 2002 følgende afgørelser:

Påtaler

Radio Plus (Det Lokale Nævn for Radio og TV i Aabybro Kommune)

Midlertidige inddragelser

Frederiksberg-Journalen (Frederiksberg Lokalradionævn)

Endelige inddragelser

Radio Plus (Det Lokale Nævn for Radio og TV i Aabybro Kommune)

Esbjerg Lokal TV (Fælles TV-Nævnet i Esbjerg)

Radio Oasen (Greve Lokalradionævn)

Dragør Lokalradio (Lokalradionævnet for Dragør Kommune)

Som det fremgår, er en enkelt station nævnt flere gange. Forklaringen er, at det lokale nævn har truffet flere afgørelser vedrørende samme station.

Baggrunden for påtale- og inddragelsessagerne i 2002 er følgende:

Begrænsninger for indholdet af programvirksomheden

Udgangspunktet for en vurdering er den gældende ytringsfrihed. Foruden de generelle forpligtelser til at overholde medieansvarsloven og normer god presseskik, findes der dog også i lokalradio- og tv-lovgivningen særlige begrænsninger, idet det er ulovligt i tv at vise programmer, som i alvorlig grad kan skade mindreårige. Det er desuden ulovligt i tv at tilskynde til had på grund af race, køn, religion eller nationalitet. Endvidere kan det lokale nævn som vilkår for tilladelser fastsætte be-

grænsninger. Et eksempel på en sag, hvor der skulle tages stilling til indholdets lovlighed er Radio Oasen, hvor Greve Lokalradionævn inddrog radioens programtilladelse endeligt, da man fandt, at radioen var fremkommet med ringeagtsytringer over for visse befolkningsgrupper; også sagen om Frederiksberg-Journalen er et eksempel på en sådan problematik.

I sin afgørelse konstaterede Radio- og tv-nævnet, at det som et vilkår i Radio Oasens programtilladelse var fastsat, at udsendelserne i radioen ikke må indeholde angreb på eller ringeagtsytringer over for bestemte befolkningsgrupper, samt at programmerne ikke på nogen måde må tilskynde til had på grund af race, køn eller nationalitet. Radio- og tv-nævnet konstaterede endvidere, at der i den konkrete udsendelse, der dannede grundlag for sagen, var tale om udtalelser, der var ringeagtende over for visse befolkningsgrupper, ligesom programmet tilskyndede til had på grund af race og nationalitet. Hvad angår den konkrete afgørelse om en endelig inddragelse af programtilladelsen påpegede Radio- og tv-nævnet, at man fandt det overvejende betænkeligt at foretage en endelig inddragelse af radioens tilladelse på baggrund af, at det har været praksis kun at foretage en endelig inddragelse af tilladelsen, hvor der forud har været tale om én eller flere overtrædelser, hvor der er sket en midlertidig inddragelse. Uanset at Radio- og tv-nævnet vurderede Radio Oasens overtrædelse som meget alvorlig, begrænsede Nævnet inddragelsen til en periode af 3 måneder.

Sagen om Frederiksberg-Journalen drejede sig om overtrædelse af reglerne for god presseskik, hvor Pressenævnet i en kendelse havde fastslået, at radioen ved nogle udtalelser om en bestemt person havde handlet i grov strid med god presseskik. Det fremgik således, at det lokale nævn i sine retningslinier for sendevirksomhed i Frederiksberg Kommune knyttede det vilkår, at "nævnet forudsætter, at stationerne udviser sober forretningskik og god presseskik." På denne baggrund havde Frederiksberg Lokalradionævn inddraget radioens programtilladelse endeligt. Da det var første gang, at radioen havde fået inddraget en tilladelse, fandt Radio- og tv-nævnet, at inddragelsen kun skulle gælde for en måned.

Overholdelse af omfangsmæssige krav i lovgivningen, vilkår for tilladelsen og løfter i programplanen

Omfangsmæssige krav i lovgivningen er f.eks. kravet til networking-stationerne om dagligt at sende én times lokalstof (Fra 1. januar 2003 dog nedsat til ½ time) . Et eksempel herpå er sagen om Esbjerg Lokal TV, hvor det lokale nævn havde inddraget stationens programtilladelse på baggrund af, at stationen ikke levede op til lovens krav om én times lokalt stof. Stationen havde søgt om dispensation fra kravet om udsendelse af lokale programmer, da stationen forventede, at der inden for kort tid ville ske en række ændringer i de lovgivningsmæssige krav bl.a. om omfanget af lokalt stof. Radio- og tv-nævnet gav ikke klager medhold.

Omfangsmæssige krav kan også være en følge af, at stationer har søgt en tilladelse på baggrund af en programplan, hvor der eksempelvis stilles udsendelse af ser-

vice-meddelelser i udsigt. I begge tilfælde har lokalnævnet kompetence til at udøve skøn i vurderingen af, om kravet efterleves tilstrækkeligt. For både lokalnævnets og stationens skyld kan det være hensigtsmæssigt, at parterne i fællesskab har gjort kravene eksplicitte og skrevet dem ned, så risikoen mindskes for senere uoverensstemmelser om fortolkningen af kravene. Eksempler herpå er sagerne om Radio Plus og om Foreningen G FM 2000, hvor Radio- og tv-nævnet anbefalede en sådan fremgangsmåde ved udstedelse af programtilladelser.

Øvrige forhold

I sagen om Foreningen Dragør Lokalradio, hvor lokalnævnet foretog en endelig inddragelse af foreningens programtilladelse, var forholdet det, at lokalnævnet fandt, at foreningen ikke havde vist vilje til at indgå i et konstruktivt samarbejde med de andre lokalradioer i området, hverken med henblik på fordeling af sendetider eller med henblik på etablering af et sendesamvirke. Radio- og tv-nævnet lagde i sin afgørelse, der gav foreningen medhold, vægt på, at det for Nævnet var usikkert, om der var givet klare og utvetydige oplysninger om sendesamvirkets funktion, ligesom Nævnet påpegede, at det lokale nævn i henhold til radio- og fjernsynsloven skal fastsætte vilkårene for sendesamvirket, hvis tilladelseshaverne på samme frekvens ikke kan blive enige. Nævnet pålagde i sin afgørelse det lokale nævn at fastsætte vilkårene for sendesamvirket, dersom de tre stationer ved et fornyet forsøg herpå ikke kunne blive enige om vilkårene for deltagelse i sendesamvirket.

2.2.3. Placering af de ikke-kommercielle tv-stationers sendetid i "vinduer"

Nævnet udtalte sig om denne problemstilling i to sager, der begge var rejst af

- UTV Århus (Århus-egnens lokalradio- og tv-nævn)

Af den ene sag, der drejede sig om en tidsmæssig flytning af "græsrosvinduerne", som tilladelseshaveren ikke var enig i, fremgik det, at Kulturministeriet ved en fortolkning af bekendtgørelsens § 12, stk. 8, om den tidsmæssige placering af "græsrosvinduerne" havde udtalt, at bekendtgørelsen ikke indeholder adgang til dispensation fra kravet om "græsrosvinduernes" placering og at det følger heraf, at det lokale nævn ikke har kompetence til at ændre placeringen af "græsrosvinduerne" i forhold til det i bekendtgørelsen fastsatte tidsrum.

I den anden sag fremkom Radio- og tv-nævnet med en generel udtalelse om de lokale nævns mulighed for at fastlægge placeringen af den ugentlige sendetid i tilfælde, hvor der er uenighed herom mellem tilladelseshaverne. Nævnet udtalte således, at såfremt alle medlemmer af sendesamvirket er enige i den af sendesamvirket foretagne fordeling, skal oversigten herover sendes til nævnet, der bør tage aftalen til efterretning, medmindre nævnet skulle have sagligt bæredygtige indvendinger herimod. Et enigt sendesamvirke har således som udgangspunkt altid mu-

lighed for at ændre fordelingen under forudsætning af, at man underretter det lokale nævn herom, jf. bekendtgørelsens § 10, stk. 4.

2.2.4. Øvrige sager

Radio- og tv-nævnet traf herudover en afgørelse eller fremkom med en udtalelse om forskellige problemstillinger i følgende sager

- Definition af underholdningsbegreb og spillemaskine-tv (Det Fælles Fjernsynsnævn for Københavnsområdet)
- Station Nord's klage om tildeling af sendetid (Det Fælles Nordfynske Lokalradionævn)
- Klage fra tv-stationen HTV-Kanal56 over Lokal Radio- og TV-Nævnet i Helsingørs tilsyn med tv-stationerne.
- Lokal-tv foreningen Frekvens (Odense Radio- og TV-Nævn)

Radio- og tv-nævnet traf afgørelse om en definition af, hvad der kan karakteriseres som underholdning og om såkaldt "spillemaskine-tv" falder ind under dette begreb.

Radio- og tv-nævnet udtalte, at underholdning i tv dækker et bredt spektrum af udsendelser, og det kan ikke afvises, at spillemaskine-tv falder ind under begrebet, men det er i givet fald en så speciel form for underholdning, at en ansøger om programtilladelse må præcisere, at det er en sådan meget speciel anvendelse af en tilladelse, der påtænkes. Et lokalt nævn skal ikke acceptere, at en generel beskrivelse af underholdning i en ansøgning dækker såkaldt spillemaskine-tv. Efter Radio- og tv-nævnets opfattelse vil et lokalt nævn således have mulighed for at pålægge en tilladelseshaver, der i sin ansøgning har angivet at ville sende underholdningsprogrammer uden specifikt at have beskrevet spillemaskine-tv, at ophøre med udsendelsen af spillemaskine-tv. Dette gælder særligt, men ikke udelukkende, i tilfælde, hvor nævnet har måttet give afslag til andre ansøgere.

I en sag om et lokalnævns tilsynsforpligtelse i forhold til de lokale tilladelseshavere udtalte Radio- og tv-nævnet bl.a., at det lokale nævn, hvis det får kendskab til forhold, som henhører under Radio- og tv-nævnet, skal underrette Radio- og tv-nævnet. Det følger heraf, at det lokale nævn har en pligt til at underrette Radio- og tv-nævnet, hvis nævnet bliver opmærksom på, at tilladelseshavere, der modtager basistilskud fra Radio- og tv-nævnet, kun sender en del af året. I tilfælde hvor lokalnævnet er vidende om, at nogle af stationerne ikke er i drift, kan lokalnævnet ikke blot henvise til, at stationens økonomiansvarlige ved sin underskrift på stationens regnskab, der senere skal indsendes til Radio- og tv-nævnet, skal bekræfte, at stationen lever op til forudsætningerne for ydelse af tilskuddet.

2.2.5. Principielle afgørelser

Radio- og tv-nævnet traf i 2002 en række principielle afgørelser:

Lokal-tv via overvågningskameraer

Radio- og tv-nævnet årsberetning for 2001 omtaler en klage fra Foreningen for Lokal-tv C.U.D.I "Frekvens" i Odense, som af det lokale nævn havde fået afslag på tilladelse til lokal tv. Begrundelsen for afslaget var, at projektet blev vurderet som ulovligt, idet foreningen ønskede at benytte overvågningskameraerne i et indkøbscenter til at sende lokal-tv fra.

Radio- og tv-nævnet spurgte Justitsministeriet om fortolkningen af lov om tv-overvågning og Justitsministeriet fastslog, at forbudet mod tv-overvågning bl.a. ikke finder anvendelse ved tv-overvågning af overdækkede butikcentre og lignende områder, hvor der drives erhvervsvirksomhed, såfremt overvågningen foretages af den, der har rådighed over området. Justitsministeriet henviser herefter det rejste spørgsmål til Datatilsynet, idet lov om tv-overvågning alene regulerer spørgsmålet om selve adgangen til at foretage filmisk overvågning, mens spørgsmålet om, på hvilken måde optagelserne af en (lovlig) tv-overvågning kan behandles og opbevares m.v., skal afgøres efter reglerne i lov om behandling af personoplysninger.

Justitsministeriet henledte tillige opmærksomheden på, at videresendelse af billeder ikke må stride mod straffelovens § 264 d, hvorefter det er strafbart uberettiget at videregive meddelelser og billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt et billede af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden.

Idet Datatilsynet fandt, at det konkrete tv-projekt måtte anses at have et kunstnerisk såvel som et journalistisk øjemed, jf. persondatalovens § 2, stk. 10, lå det uden for Datatilsynets kompetence at tage stilling til projektets eventuelle behandling af personoplysninger. Projektet ville herefter alene være omfattet af bestemmelserne i lovens §§ 41, 42 og 69. Bestemmelserne i §§ 41 og 42 vedrører behandlingssikkerhed og § 69 erstatning og strafansvar.

Under henvisning til svarene fra henholdsvis Justitsministeriet og Datatilsynet anmodede Radio- og tv-nævnet herefter Odense Radio- og TV-nævn om at genoptage sagen med henblik på at udstede tilladelse til lokal fjernsynsvirksomhed til lokal-tv foreningen Frekvens, idet Nævnet understregede, at det var en forudsætning, at foreningen havde en programansvarlig placeret, således at vedkommende ville have en reel mulighed for at vælge hvilke optagelser, der udsendes og således for at føre tilsyn med programvirksomheden.

Folkets Radio

Sagen startede i forhold til Radio- og tv-nævnet, da forskellige persongrupper bag radioen indsendte to forskellige regnskaber, forskellige bestyrelseslister m.m.

Da materialet bar præg af den uenighed, der allerede på daværende tidspunkt var mellem de forskellige personer, der havde været repræsenteret i bestyrelsen for Folkets Radio, igangsatte Radio- og tv-nævnet en undersøgelse af radioen. I denne forbindelse besluttedes det at fastfryse samtlige udbetalinger af tilskud til Folkets Radio.

Da der efter en omfattende korrespondance mellem Nævnets sekretariat og Folkets Radio fortsat ikke var et ganske klart regnskabsmæssig grundlag, besluttede Nævnet at anmode en statsautoriseret revisor om regnskabsmæssig assistance.

Revisoren har herefter foretaget en gennemgang af Radioens regnskaber for 2000 og for 2001 med tilhørende bogføring, bilag og bankkontoudtog. Revisoren deltog endvidere i møder med henholdsvis Radioens kasserer samt to bestyrelsesmedlemmer.

På baggrund af sekretariatets og revisorens gennemgang af sagen krævede og fik Radio- og tv-nævnet tilbagebetalt et beløb på kr. 150.000, idet en programrække, som der var ydet programtilskud til, ikke blev realiseret. I øvrigt kunne det konstateres, at der ikke er brugt midler til andet end radiodrift, men at der er sket en sammenblanding mellem basis- og programtilskud. Herefter traf Radio- og tv-nævnet bl.a. beslutning om, at de tilbageholdte tilskud kunne frigives.

Redegørelse om pornografis skadelige virkning

Radio- og tv-nævnets årsberetning for 2001 omtaler bl.a. en sag, hvori Nævnet tog konkret stilling til en sag, hvori det lokale nævn med hjemmel i lokalbekendtgørelsens § 3 inddrog en programtilladelse for TV2000, fordi kanalen efter lokalnævnets opfattelse viste pornografiske indslag før kl. 24. Ifølge bekendtgørelsens § 3, stk. 1, må der overhovedet ikke udsendes programmer "som i alvorlig grad kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling, herunder navnlig programmer, som indeholder pornografi eller umotiveret vold."

Ifølge bekendtgørelsens § 3, stk. 2, må andre programmer, som kan skade mindreåriges fysiske, psykiske eller moralske udvikling ikke sendes, medmindre det ved valget af sendetidspunkt eller ved tekniske foranstaltninger sikres, at mindreårige i udsendelsesområdet ikke ser eller hører udsendelserne.

Foranlediget af denne sag udsendte Radio- og tv-nævnet et notat om pornografiske fjernsynsudsendelser og de lokale nævns mulighed for selv at træffe afgørelse om, hvorvidt man vil give tilladelse til foreninger eller lignende, der ønsker at sende pornografiske udsendelser, herunder oplysninger om gældende regler.

Radio- og tv-nævnet oplyser i notatet, at de lokale nævn har mulighed for ved stillingtagen til pornografiske programmer at anmode Medierådet for Børn og Unge

om – mod betaling – at vurdere programmerne, samt at Radio- og tv-nævnet for sit eget vedkommende i klagesager vil bruge denne fremgangsmåde. Endvidere anbefaler Radio- og tv-nævnet de lokale nævn at udarbejde en mediepolitik, hvori nævnene kan beskrive, hvilke programmer man ønsker at prioritere, og at man heri tager stilling til placeringen af pornografiske programtyper.

Anvendelse af to frekvenser fra samme sendemast

I en sag, hvor en lokalradio ønskede at udsende det samme program på to forskellige frekvenser fra den samme sendemast for at opnå en mere tilfredsstillende dækning af lokalområdet, udtalte Radio- og tv-nævnet, at man generelt er af den opfattelse, at det vil være i strid med de gældende kriterier for anvendelsen af frekvenser til lokalradio-formål at sende på flere frekvenser fra samme position, idet frekvenser må anses som et begrænset offentligt gode. Det kunne ikke udelukkes, at en anvendelse af to frekvenser, som beskrevet af radioen, kunne medføre en mindre forbedring af rækkevidden, men hensynet til den samlede frekvensøkonomi vejede efter Radio- og tv-nævnets opfattelse tungere.

Radio- og tv-nævnet finder imidlertid ikke, at det på forhånd vil være udelukket, at en radio benytter flere frekvenser, når blot der er tale om udsendelse fra andre mastepositioner, og der er tale om en væsentlig forbedring af modtageforholdene for dele af nævnsområdet. Radio- og tv-nævnet forudsætter i denne forbindelse, at senderne på de andre mastepositioner i alt væsentligt benyttes til at dække geografiske områder inden for det lokale nævns område, der ikke dækkes af den oprindelige sender.

2.2.6. Frekvenssager

Med hensyn til tildeling af frekvenser til lokalradio fortsatte Radio- og tv-nævnet oprindeligt sin hidtidige praksis, hvorefter alt, hvad der teknisk er muligt på lokalradio-området, blev udmeldt. Derimod blev ansøgninger til lokal-tv frekvenser afvist under henvisning til Kulturministeriets planer om digitalt jordbaseret tv. Tildeling af nye radiofrekvenser blev endvidere gjort midlertidige på grund af planlægningen af den femte landsdækkende radiokanal.

Imidlertid medførte den mellem regeringen og Dansk Folkeparti indgåede mediepolitiske aftale af 3. juni 2002 ændringer på dette område, idet aftalen indebærer, at der skal gives adgang til at øge sendestyrken, hvor det er muligt for enkelte, konkrete FM-radio- eller TV-sendemuligheders vedkommende. På denne baggrund anmodede Kulturministeriet ved brev af 5. juni 2002 IT- og Telestyrelsen om at gennemføre en undersøgelse af mulighederne for konkrete øgninger af sendestyrken.

I konsekvens heraf meddelte Radio- og tv-nævnet ved brev af 6. september 2002 Kulturministeriet, at Nævnet havde truffet beslutning om at udsætte behandlingen af sager om flytning af sendepositioner, nye frekvenser og forøgelse af sendestyrke

indtil videre. Nævnet ville genoptage behandlingen af disse sager, når resultatet af IT- og Telestyrelsens undersøgelse forelå, eller alternativt når der forelå en bekendtgørelse om, at de tekniske tilladelser, der udstedtes, mens undersøgelsen gennemførtes, var midlertidige.

Senere på året modtog Radio- og tv-nævnet oplysninger om, at det endnu var uafklaret, hvornår IT- og Telestyrelsens undersøgelse af mulighederne for en øgning af sendestyrken, ville være afsluttet, ligesom Nævnet måtte konstatere, at den omtalte bekendtgørelse endnu ikke var udstedt. Da Radio- og tv-nævnet endvidere i den forløbne periode havde modtaget en større antal ansøgninger om tilde-
ling/flytning af frekvenser, fandt Nævnet det i stigende grad uholdbart at fastholde Nævnets beslutning om at udsætte behandlingen af sådanne sager.

På denne baggrund meddelte Nævnet ved brev af 4. december 2002 Kulturministeriet, at Nævnet havde besluttet at genoptage behandlingen af frekvenssager på radioområdet, ligesom Nævnet på lokal tv-området ville genoptage behandlingen af sager om tv-sendemuligheder.

3. Tilskud til ikke-kommercielle radio- og tv-stationer.

Radio- og tv-nævnet yder basis- og programtilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer.

3.1 Bevilling

I henhold til medieaftalen 2001-2004 udgjorde bevillingen for 2002 58 mio. kr. Heraf var 5 mio. kr. reserveret til uddannelsestilskud.

Med regeringsskiftet i november 2001 blev networking-afgiften afskaffet i 2002. Det betød bl.a., at tilskudspuljen blev nedsat til i alt 50 mio. kr. i 2002.

Året 2002 startede således med et besparelseskraft på 8 mio. kr., hvoraf der allerede var givet tilsagn om støtte for de 7 mio. kr. Med henblik på at undgå yderligere besparelseskraft blev bekendtgørelsen for lokalradio- og tv ændret, således at der ikke blev reserveret 5 mio. kr. til uddannelsestilskud i 2002.

Radio- og tv-nævnet drøftede på sit første møde i 2002 forskellige modeller for, hvordan der kunne spares på allerede – med forbehold - afgivne tilsagn om programtilskud. Nævnet besluttede at lægge besparelsen på den del af tilsagnene, der oversteg 100.000 kr. De første 100.000 kr. i tilsagn blev således friholdt, mens resten af tilsagnsbeløbet blev beskåret med 30,2%. Stationerne blev orienteret herom umiddelbart efter.

I juni 2002 blev der indgået en mediepolitisk aftale for 2002-2006. Ifølge aftalen blev tilskudsordningen til ikke-kommercielt lokal radio og tv videreført, og der blev afsat en ramme på 40 mio. kr. om året fra 2003 finansieret af licensmidlerne.

I efteråret 2002 meddelte Kulturministeriet imidlertid Radio- og tv-nævnet, at rammen for tilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer kunne forventes nedsat til 35 mio. kr. i 2003, og at yderligere reduktion ikke kunne udelukkes. Puljen skulle desuden rumme tilskud til uddannelsesaktiviteter samt til medieskoletjenestevirksomhed som følge af et forslag til ny bekendtgørelse.

I lyset af de færre midler til lokalradio og -tv fandt Radio- og tv-nævnet, at der var behov for at genoverveje anvendelsen af puljen under hensynstagen til følgende forhold:

De samlede basistilskud har i de senere år udgjort omkring 23 mio. kr. om året. Ved uændrede regler ville de således udgøre en ganske dominerende andel af den samlede ramme. Radio- og tv-nævnet fandt, at programtilskud burde have en større andel af puljen, ligesom der skulle sikres midler til uddannelsesaktiviteter og til medieskoletjenestevirksomhed. Der var således behov for at overveje nedsættelse af basistilskuddet.

Satserne for basistilskud i 2002 betød, at det maksimale tilskud til en radiostation var 78.000 kr. årligt, mens det maksimale tilskud til en tv-station var 156.000 kr. årligt. Af det samlede basistilskud for 2002 på i alt 22,8 mio. kr. udgjorde tilskuddet til lokalradioer 11,8 mio. kr. fordelt på 163 radiostationer, mens tilskuddet til lokale tv-stationer udgjorde 11,1 mio. kr. fordelt på 100 tv-stationer.

Radio- og tv-nævnet skønnede, at det ikke var hensigtsmæssigt at nedsætte basistilskuddet til de enkelte radiostationer, da det var nævnets erfaring, at man for det relativt beskedne tilskud til de enkelte radio-stationer får relativt meget radiovirksomhed. Derimod burde det i stedet overvejes, om basistilskuddet til tv-stationer kunne nedsættes. Nævnet fandt det dog mest rimeligt, at basistilskuddet for 2003 blev bevilget efter de regler, der gjaldt på ansøgningstidspunktet, men satte som mål, at det samlede basistilskud blev reduceret i 2004.

I april måned 2003 blev puljen ved vedtagelse af et aktstykke nedsat til 34,4 mio. kr. i 2003 og til 30,8 mio. kr. i 2004.

Udvikling i bevilling og tilskud 2000-2004

	2000	2001	2002*	2003	2004
Bevilling	50,0 mio. kr.	57,0 mio. kr.	50,0 mio. kr.	34,4 mio. kr.	30,8 mio. kr.
Tilskud i alt	46,5	55,2	51,9	34,4	30,8
Basistilskud	19,8	21,8	22,8	19,4**	

Programtilskud	22,3	28,4	29,1	5,1***	
Uddannelsestilskud	4,4	5,0	0		Samlet 2,5 mio. kr. Årligt
Medieskoletjenester					

* Bevillingen overskrides, da en rest på ca. 2,0 mio. kr. fra 2001 anvendes til tilskud i 2002.

** Bevilling til nye stationer i 2003 er ikke medtaget. Endvidere er klager over afslag på basistilskud ikke færdigbehandlede.

*** Kun for første halvår af 2003.

3.2 Bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed

Med udgangen af 2002 trådte en ny bekendtgørelse i kraft. Denne medførte ændringer for tilskud til ikke-kommercielle lokal radio- og tv-stationer.

De væsentligste ændringer var:

- Basistilskuddet til tv-stationer nedsættes fra 1000 kr. til 500 kr. i timen fra den 1. juli 2003
- Kriterierne for programtilskud ændres fra den 1. juli 2003
- Der blev afsat 2,5 mio. kr. årligt til tilskud til uddannelsesaktiviteter og medieskoletjenestevirksomhed fra 2003.

3.3. Fordeling af tilskud

Radio- og tv-nævnet har i alt givet tilsagn for 51,9 mio. kr. i 2002 til basis- og programtilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer.

Udvikling i antal tilsagn i basis- og programtilskud 2000-2003

	2000	2001	2002	2003*
Antal tilsagn i alt	397	423	440	
Basistilsagn i alt	245	257	263	254
Radio	155	163	163	156
TV	90	94	100	98
Programtilskud	152	166	177	79
Radio	80	83	93	49
TV	72	83	84	30

* Radio- og tv-nævnet mangler at give tilsagn til nye stationer i 2003. Programtilskud er kun for første halvdel af 2003.

- Basistilskud

En ansøger er berettiget til at modtage basistilskud, når følgende betingelser er opfyldt:

1. Ansøgeren er en ikke-kommerciel lokal radio- eller tv-station, eller en kommune, som har tilladelse til programvirksomhed. Ved ikke-

kommercielle stationer forstås stationer, som ikke har reklameindtægter.

2. Ansøgeren skal på ansøgningstidspunktet have haft regelmæssig udsendelsesvirksomhed i seks måneder.

Nævnet kan i særlige tilfælde efter en konkret vurdering fravige en eller begge betingelser.

Radio- og tv-nævnet har valgt at tildele ikke-kommercielle radio- og tv-stationer basistilskud, selv om de har reklameindtægter på op til 10% af det basistilskud, stationen kan forventes tildelt. Forudsætningen for denne fravigelse er, at en reklameindtægt af denne størrelse er uvæsentlig, at stationen i øvrigt fremtræder som ikke-kommerciel, og at programvirksomheden klart fokuserer på lokale forhold. I efteråret 2002 blev det præciseret, at det efter Radio- og tv-nævnets opfattelse ikke er muligt at skelne mellem de ikke-kommercielle stationers reklame- og sponsorindtægter, hvorfor sponsor- og reklameindtægter i denne henseende sidestilles.

Radio- og tv-nævnet har endvidere valgt at fortolke perioden for udsendelsesvirksomhed sådan, at stationer, som ved tilskudsperiodens start har haft regelmæssig udsendelsesvirksomhed i 6 måneder, vil kunne søge basistilskud.

Der ydes et basistilskud på 100 kr. pr. udsendt time for radiostationer og 1.000 kr. pr. udsendt time for tv-stationer. Som følge af den nye bekendtgørelse er tilskuddet til tv-stationer nedsat til 500 kr. pr. time fra den 1. juli 2003. Der kan til hver radio-station maksimalt ydes tilskud til 15 timer ugentligt, og til hver tv-station maksimalt 3 timer ugentligt. Det maksimale basistilskud for en radiostation var således 78.000 kr. i 2002 og det maksimale tilskud til en tv-station var 156.000 kr. i 2002. Fra 2003 bliver det maksimale tilskud til en tv-station 117.000 kr., således at der ydes 1.000 kr. pr. udsendt time til den 30 juni 2003 og herefter 500 kr. pr. udsendt time. Fra 2004 er det maksimale basistilskud til en tv-station 78.000 kr.

Nævnet bevilgede basistilskud til nye stationer, der blev berettiget til tilskud i løbet af 2002 for i alt 0,8 mio. kr. fordelt på 11 radiostationer og 5 tv-stationer.

Der blev i 2002 givet tilsagn om basistilskud i 2003 for i alt 19,4 mio. kr. til i alt 250 radio- og tv-stationer. Af disse stationer fik 21 i første omgang afslag på ansøgning om basistilskud, da de havde budgetteret med reklame- eller sponsorindtægter på mere end 10 % af basistilskuddet. Efterfølgende indsendte 19 af disse stationer reviderede budgetter, hvor de havde nedjusteret skønnet over reklame- og sponsorindtægter til under 10%. Stationerne fik herefter tilsagn om basistilskud.

Radio- og tv-nævnet fik mistanke om, at en række stationer var opsplittet kunstigt uden en saglig programmæssig begrundelse og med henblik på at opnå et tilskud, der tilsammen overstiger det maksimum, en station kan opnå. Det drejede sig bl.a. om stationer med adresse- og personsammenfald og meget høje udgifter til husleje, store ligheder i ansøgninger og regnskaber. I alt 13 stationer fik på denne baggrund afslag på deres ansøgning om basistilskud. Nogle af stationerne har efterfølgende henvendt sig til Radio- og tv-nævnet og bedt om at få ændret beslutningen. Sagen var ikke afsluttet ved årsskiftet, men det kan fastslås, at Radio- og tv-nævnet hér er stødt på et særdeles vanskeligt administrativt problem.

- Programtilskud

Udover basistilskuddet kan Nævnet yde programtilskud til enkeltprogrammer og programrækker.

Ved fordeling af programtilskud i 2002 har Radio- og tv-nævnet i henhold til lokalbekendtgørelsen kunnet yde tilskud til programmer, der

1. indeholder lokal information og debat (fx nyheds- og aktualitetsudsendelser)
2. imødekommer mindretalsgruppers eller mediesvage gruppers behov eller
3. involverer borgerne i produktion (public acces)

Der kunne desuden gives støtte til programmer eller projekter, som fremmer den lokale stations kompetenceopbygning eller giver programvirksomheden et kvalitetsløft.

Nævnet har endvidere lagt vægt på at der forelå budgetter for de enkelte programmer / programrækker og har bl.a. inddraget de gennemsnitlige timeomkostninger ved programmet i prioriteringen af ansøgningerne. Programmer, der uden særlig begrundelse havde væsentligt højere gennemsnitlige timeomkostninger end tilsvarende programmer, havde alt andet lige ringere mulighed for at opnå programtilskud.

Med virkning fra den 1. juli 2003 er kriterierne for tildeling af programtilskud ændret, således at Radio- og tv-nævnet efter en kvalitetsbedømmelse kan yde programtilskud til enkeltprogrammer og programrækker, som indholdsmæssigt tager deres udgangspunkt i det lokale område og omhandler det lokale områdes historie, kultur, dagligdag, samfundsliv m.v.

Som følge af de pr. 1. juli 2003 ændrede kriterier blev der i 2002 kun givet programtilskud til første halvår i 2003. De programrækker, der var søgt om støtte til for hele 2003, fik således kun tilskud til første halvår af 2003, dvs. til halvdelen af de søgte programmer.

Da basistilskuddene havde beslået knap 20 mio. kr. af det samlede tilskud og idet godt 1 mio. kr. reserveredes til nye stationer i 2003, og endelig idet der i den

nye bekendtgørelse blev afsat 2,5 mio. kr. til tilskud til uddannelsesaktiviteter og medieskoletjenestevirksomhed, resterede der kun ca. 10 mio. kr. til programtilskud i hele 2003. 5,1 mio. kr. blev fordelt i 2002 efter de gamle kriterier til første halvdel af 2003, mens de sidste 5 mio.kr fordeles efter de nye kriterier ved en ekstra ansøgningsrunde med en ansøgningsfrist i maj 2003.

Sammenholdt med tidligere år var der således et meget lille beløb til rådighed til programtilskud ved ansøgningsfristen i november 2002.

Ansøgerne var blevet opfordret til kun at søge til tre programmer. I realiteten fik kun 11 stationer, heraf 8 radio-stationer, tilskud til to programmer. Nævnet søgte at fordele tilskuddene til så mange stationer som muligt.

Radio- og tv-nævnet bevilgede programtilskud til nye stationer i 2002 for i alt 0,4 mio. kr. fordelt på 4 radiostationer og 4 tv-stationer.

Nævnet bevilgede i 2002 programtilskud for første halvår af 2003 for i alt 5,1 mio. kr. til 49 radiostationer og 30 tv-stationer.

3.4. Administration af tilskudsområdet.

Siden 2002 er ansøgninger indsendt på et ansøgningsskema. Der har på stationerne hersket en vis usikkerhed om, hvad henholdsvis basistilskuddet og programtilskuddet kan anvendes til og Medie- og tilskudssekretariatet har i en ny vejledning fra februar 2003 præciseret, at basistilskuddet kan dække alle stationens driftsudgifter, mens programtilskuddet skal anvendes til at dække udgifter, der er knyttet direkte til det støttede program. Derimod kan det ikke dække huslejeudgifter, sendeudgifter og generelle kontorudgifter.

Herudover har sekretariatet arbejdet på at forenkle regnskabs- og revisionsinstruksen til ikke-kommercielle lokal radio- og tv-stationer i samarbejde med Rigsrevisionen. De nye instrukser blev udsendt med tilsagnsbreve for 2003.

Sideløbende er der foretaget en række opstramninger af tilskudsadministrationen. Bl.a. stiller Radio- og tv-nævnet fremover krav om, at radio- og tv-stationer skal gemme båndoptagelser af de udsendelser, hvortil der er ydet tilskud, indtil stationens årsregnskab er godkendt. Ligeledes vil Radio- og tv-nævnet tilbageholde alle udbetalinger, såfremt en station ikke har indsendt regnskaber og rapporter inden for de fastsatte frister.

I efteråret 2002 udførte Rigsrevisionen revision af tilskud til ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer. Rigsrevisionen interviewede Medie- og Tilskudssekretariatet samt gennemgik 10 tilskudsregnskaber. Formålet var at vurdere, om der er etableret tilfredsstillende forretningsgange og procedurer for tilskudsadministrationen.

Rigsrevisionen konstaterede, at Medie- og Tilskudssekretariatet i de senere år har arbejdet med forbedringer og effektiviseringer af tilskudsadministrationen, men at kontrollen af tilskudsmodtagers reviderede regnskaber, herunder kontrol af tilskudsmodtagers opfyldelse af formålet med tilskuddet, ikke fuldt ud levede op til de krav, der må stilles til en god statslig tilskudsforvaltning.

Medie- og Tilskudssekretariatet har efterfølgende udarbejdet skriftlige retningslinjer for gennemgang af stationernes regnskaber samt udarbejdet rykkerprocedurer for regnskaber og rapporter. Der er afsat flere ressourcer i sekretariatet til dette arbejde.

4. Satellit- og kabeltilladelser

Indledning

Radio- og tv-nævnet har siden 1. januar 2001 varetaget administrationen af lovgivningen vedrørende tilladelser til udøvelse af programvirksomhed via satellit og kabel til områder, der går ud over ét lokalt område, herunder udstedelse af tilladelser, tilsyn og opkrævning af gebyrer. Området hørte tidligere under Satellit- og kabelnævnet. Radio- og tv-loven er i 2002 blevet ændret, så der pr. 1. januar 2003 ikke længere skal udstedes tilladelse til programvirksomhed via satellit og kabel. Fremover skal satellit- og kabel-stationer samt stationer, der ønsker at sende via kortbølge, registreres hos Radio- og tv-nævnet.

Året 2002

Der var ved årets begyndelse 14 tilladelser til satellit- og kabelvirksomhed.

I løbet af året er der efter ansøgning udstedt to nye tilladelser, mens fire tilladelsehavere har valgt ikke at forlænge deres tilladelse.

Der var således ved årets udgang 12 eksisterende satellit- og kabeltilladelser.

Acontobetalingen for 2002 var fastsat til kr. 40.000 på baggrund af en vurdering af omkostningerne ved udstedelse af tilladelser, opkrævning af gebyrer og tilsyn.

De opkrævede aconto gebyrer for 2002 har modsvaret omkostningerne ved tilsyn med videre, og således har der hverken været tale om tilbagebetaling eller efterbetaling af gebyr.

For 2002 og fremover er aconto gebyrbetalingen i forbindelse med en forenkelt opkrævningsprocedure nedsat til kr. 30.000.

Oversigt over satellit- og kabeltilladelser i 2002:

Selskabets navn / stationens navn	Type	Gældende primo 2002
Radio 2	Satellit-radio	Ja

SBS Broadcast Danmark; TvDanmark	Satellit-tv	Ja
Voice of Scandinavia Gold FM	Kabel-radio	Ja
CIAC Holding; DK 4	Satellit-tv	Ja
Nordisk Radioreklame The Voice	Satellit-radio	Ja
Mesopotamia Broadcast; METV	Satellit-tv	Ja
Nordisk Radioreklame The Voice Pop FM	Satellit-radio	Ja
Dan Toto Racing Live	Satellit-tv	Ja
Mesopotamia Broadcast; Radio Mesopotamia International	Satellit-radio	Ja
Klassisk FM ApS	Satellit-radio	Ja
Danmarks Erhvervsradio og -TV A/S - Radio 24-7	Satellit-radio	Nej, udstedt februar 2002
TV 2 Zulu A/S	Satellit-tv	Nej, udstedt oktober 2002
WMR - World Music Radio	Kortbølge-radio	Nej, registreret januar 2003

5. Tilsyn med overholdelse af vilkårene i den fjerde landsdækkende FM-radiokanal

Tilsyn for 2001

I marts 2001 udstedte Radio- og tv-nævnet tilladelse til den fjerde landsdækkende FM-radiokanal til DR efter udbud (skønhedskonkurrence).

I 2001 sendte DR i perioden 1. september til 31. december på den nye kanal – fire måneder i alt. Der blev på den baggrund indgået aftale med Radio- og tv-nævnet om, at tilsynet for året 2001 som udgangspunkt blot skulle baseres på en gennemgang af DRs regnskab for 2001.

Nævnet behandlede DRs regnskab med bilag på sit møde den 28. august 2002. Nævnet drøftede det tilsendte regnskab, som blev godkendt, idet Nævnet tilkendegav, at man ville vende tilbage, såfremt man måtte have særlige krav til de fremtidige regnskaber.

Fra 1. januar 2002 vil Radio- og tv-nævnet føre tilsyn med overholdelsen af tilladelsesvilkårene og radio- og fjernsynsloven generelt i fuldt omfang. Det medfører, at DR skal rapportere og dokumentere opfyldelse af de vilkår, der er angivet i til-

ladelsen. Vilkārene omfatter bl.a., at kanalen skal vāre en nuanceret public service-orienteret kanal med klassisk musik – suppleret med prāsentation af rytmisk musik, jazz og dansk musik – kulturprogrammer, samfunds- og debatprogrammer m.v. I henhold til radio- og fjernsynsloven indgār programvirksomheden pā den fjerde FM-radiokanal i den samlede public service-virksomhed. Kanalen skal sāledes ogsā opfylde de generelle krav til public service, som fremgār af loven. Endelig skal programvirksomheden pā kanalen vāre i overensstemmelse med beskrivelsen af programvirksomheden i ansøgningen samt de senere med Nāvnet aftalte ændringer af programvirksomheden.

6. Udbud af radiokanaler

I medieaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, som blev indgāet i juni 2002, indgik en aftale om, at Radio- og tv-nāvnet skulle udstede programtilladelser til den femte og den sjette FM-radiokanal og de ledige mellembølgefrekvenser efter udbud. Udbudene skal ske pā baggrund af bekendtgørelser udstedt af kulturministeren.

Den femte radiokanal vil fā en dækning pā cirka 78% og den sjette kanal pā cirka 38%. DR kan ikke fā nogen af tilladelserne.

Indstilling til ministeren

Nāvnets første opgave i forbindelse med udbudene var at sende et oplæg til ministeren om Nāvnets vurdering af, hvordan udbudene bedst muligt ville kunne tilrettelægges og gennemføres. Nāvnet drøftede dette pā sine møder den 27. juni og den 28. august og sendte i september oplægget til ministeriet. Nāvnet foreslog, at

- den femte og den sjette FM-kanal udbydes via auktion,
- der bydes ved auktionen pā den faste, årlige koncessionsafgift,
- tilladelserne løber i 8 år,
- den femte og den sjette radiokanal må ikke have samme ejer,
- den femte kanal skal sende mindst 1.000 timers nyheder pr. år og mindst 1 times magasinprogrammer pr. dag,
- magasinprogrammerne skal ligge i tidsrummet kl. 7-23,
- nyhederne og magasinprogrammerne skal fortrinsvis vāre pā dansk,
- den femte og den sjette radiokanal udbydes ved åben engelsk auktion,
- auktionen pā de to kanaler afsluttes simultant,
- der skal vāre forhåndstilmelding, og deltagerne i auktionen skal stille en bankgaranti pā kr. 5 mio.,
- mindstebeløbet for den femte kanal fastsættes til kr. 5 mio. og for den sjette kanal til kr. 2 mio.,

- navnene på de tilmeldte offentliggøres inden auktionen, og at auktionen er åben for pressen og offentligheden,
- auktionarius' beføjelser fastsættes af Nævnet som en del af den endelige auktionsmodel,
- accept af vilkårene ved auktionen skal være en del af tilmeldingen til auktionen,
- det udover den faste, årlige afgift betales en variabel, progressiv afgift, som udgør en på forhånd fastsat del af omsætningen,
- der indføres pligt til at udnytte tilladelserne,
- de nærmere regler for kontrol med ejerskabsforhold fastsættes af Nævnet i forbindelse med udarbejdelsen af den samlede model, og
- det overvejes, om der skal være begrænsning af mulighederne for videre salg af tilladelserne og de virksomheder, der ejer en tilladelse.

Anbefalingen af åben engelsk auktion frem for skønhedskonkurrence som tildelingsmetode blev begrundet med, at der ikke skal stilles individuelle krav afhængigt af, hvem der vinder tilladelserne, og med at der vanskeligt kan opstilles en række parametre, som ansøgere skal give hvert deres individuelle tilbud på. Auktion vurderedes som en god metode, når der ikke findes en sådan række af målbare parametre.

Anbefalingen af forbud mod samme ejer til begge kanaler blev begrundet med, at kanalerne ud fra medieaftalens tekst skal opfattes som to forskellige kanaler, nemlig en nyhedskanal (den femte) og en "fri" kanal. Nævnet lagde endvidere vægt på, at forskellige ejere i højere grad kunne sikre mangfoldighed og alsidighed i medierne, så der både vil være konkurrerende mellem de nye kanaler og DR og de nye kanaler imellem.

For så vidt angår mellembølgefrequenserne blev det foreslået, at de udbydes efter FM-tilladelserne, at der ikke indføres ejerskabsrestriktioner for mellembølgefrequenserne, og at de udbydes på lignende vilkår som for den femte og den sjette radiokanal.

Bekendtgørelse om udbud

På baggrund af Nævnets oplæg udarbejdede Kulturministeriet et udkast til bekendtgørelse om udbud af den femte og den sjette jordbaserede radiokanal.

Den endelige bekendtgørelse er først blevet udstedt i 2003, og auktionen forventes afholdt den 18. juni 2003.

Valg af auktionarius

Nævnet undersøgte i efteråret mulige auktionsholdere og -ledere, og Nævnet besluttede på sit møde den 18. december at benytte Jesper Bruun Rasmussen fra Bruun Rasmussen Kunstauktioner. I januar 2003 blev der indgået aftale med Jesper Bruun Rasmussen om dette.

7. Reklameområdet

Underudvalg

I henhold til § 2 i bekendtgørelse nr. 779 af 28. august 2001 om forretningsordenen for Radio- og tv-nævnet opretter Nævnet sagsforberedende underudvalg vedrørende Nævnets opgaver på lokal radio- og tv-området samt på reklame- og sponsorområdet. I underudvalget vedrørende reklame- og sponsorområdet (Reklamegruppen) har i 2002 siddet Nævnets formand, professor dr.jur. Mogens Koktvedgaard samt professor, dr.pæd. Birgitte Tufte og direktør, cand.jur. Finn Kern. Reklamegruppen har holdt 4 sagsforberedende møder, men da der til nogle møder var indkommet et beskedent antal sager, er hovedparten af reklamesagerne ikke som tidligere først behandlet i Reklamegruppen og tiltrådt af hele Nævnet, men derimod behandlet direkte i Nævnet.

Opgaver på reklame- og sponsoreringsområdet

Nævnet træffer den endelige administrative afgørelse i sager om indholdet af radio- og tv-reklamer, idet Nævnet i sager om overholdelse af lov om lægemidler forinden indhenter en udtalelse hos Lægemiddelstyrelsen. Nævnet kan påtale overtrædelser af reglerne og kan pålægge TV 2 eller indehaveren af en tilladelse til radio- eller fjernsynsvirksomhed at offentliggøre afgørelsen. Nævnet kan bestemme på hvilken måde og i hvilken form dette skal ske.

Nævnet træffer endvidere afgørelse om genmæle over for oplysninger af faktisk karakter, som er udsendt i reklameindslag. Retten til genmæle forudsætter, at oplysningerne er egnede til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og at deres rigtighed ikke er utvivlsom. Nævnet kan pålægge TV 2 eller indehaveren af en tilladelse til radio- eller fjernsynsvirksomhed at udsende et genmæle, og Nævnet kan træffe afgørelse om genmælets indhold, form og plads. Endelig kan Nævnet afgive udtalelse om overtrædelse af bestemmelserne om skjult reklame i henhold til lovens § 64 og bestemmelserne fastsat efter § 73, stk. 8, om tilskyndelse til køb eller leje af produkter eller tjenesteydelser. For så vidt angår satellit- og kabel-stationernes og de såkaldte networking-stationers overtrædelse af reklamebestemmelserne kan Nævnet endvidere, hvis en overtrædelse er grov eller ofte gentaget, inddrage tilladelsen midlertidigt eller endeligt.

Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed blev ændret i 2002. Ændringerne, der trådte i kraft 1. januar 2003, medfører bl.a. at det også i fjernsyn bliver tilladt at

udsende reklamer for lægemidler efter reglerne i lov om lægemidler samt for sundhedsydelse efter lov om reklamer for sundhedsydelse. Dette betyder i praksis, at det bliver tilladt at udsende reklamer for håndkøbsmedicin. Udsendelse af reklamer kan dog først ske, når Indenrigs- og Sundhedsministeriet har udstedt bekendtgørelse herom. For så vidt angår reklamer for sundhedsydelse er forholdet, at det stadig er forbudt – i henhold til lov om markedsføring af sundhedsydelse – at markedsføre sundhedsydelse i tv, hvorfor radio- og tv-lovens liberalisering på dette punkt indtil videre ikke får nogen betydning.

I forbindelse med sager om overtrædelse af lov om reklamer for sundhedsydelse indhenter Nævnet en udtalelse fra Sundhedsstyrelsen. Ændringen betyder endvidere, at det pr. 1. januar 2003 vil være tilladt at reklamere for alkoholholdige drikkevarer. Kulturministeriet har i forbindelse med lovændringen anmodet Radio- og tv-nævnet om at have fokus på disse områder og underrette kulturministeren om udviklingen og effekten af adgangen til at udsende reklamer for de nævnte produkter. Rapportering om udviklingen skal afgives første gang med udgangen af december 2003. Endelig betyder lovændringen, at Nævnets adgang til at afgive forhåndsudtalelse vedrørende overtrædelse af bestemmelserne om skjult reklame og bestemmelser om tilskyndelse til køb eller leje af produkter eller tjenesteydelser, bortfalder. For DR, satellit og kabel og de såkaldte networking stationer træffer Nævnet afgørelse om overtrædelser.

7.1 Sager i 2002

I 2002 behandlede Radio- og tv-nævnet i alt 11 sager. 3 af sagerne vedrørte indholdet af reklamer. Herudover har Nævnet truffet 3 afgørelse og fremkommet med 2 udtalelser i sager vedrørende skjult reklame. Endelig angik 3 sager omfanget og placeringen af reklamer.

Sagernes fordeling på stationerne

	Sager om indhold af reklamer	Sager om skjult reklame	Andre sager	Sager i alt
TV 2	3			3
DR		3		3
Lokale stationer		2	3*	5
I alt	3	5	3	11

*Sager vedrørende omfang og placering af reklamer

Sagerne er indbragt for Radio- og tv-nævnet af

	Sager om indhold af reklamer	Sager om skjult reklame	Andet	Sager i alt
Klager fra privatpersoner	3	4	1*	8
Klager fra kon-				

kurrenter				
Klager fra foreninger m.v.				
Sager Nævnet selv har taget op		1	2	3
I alt	3	5	3	11

* Sagen var indbragt både af private klagere, Foreningen af Aktive Forbrugere og af en konkurrent, TV2.

Sager om reklamers indhold

Af de 3 sager om reklamers indhold var fordelingen for så vidt angår bestemmelserne i kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 1348 af 18. december 2000 om reklamer og sponsorering i radio og fjernsyn:

- Alle 3 sager vedrørte § 7, heraf
 - 2 sager vedr. § 7, stk. 1, i henhold til hvilken reklame i radio og fjernsyn skal være lovlig, sømmelig, hæderlig og sandfærdig og være udformet med behørig social ansvarsfølelse. Begge sager handlede om sømmelighed og behørig social ansvarsfølelse, idet en af disse sager tillige omhandlede bekendtgørelsens § 9, stk. 2, i henhold til hvilken reklamer ikke må være diskriminerende med hensyn til race, køn, alder, religion eller nationalitet. Denne sag angik tillige reklamebekendtgørelsens § 16, hvorefter reklamer, der henvender sig til børn og unge, ikke må udformes på en sådan måde, at de vil kunne skade dem psykisk og moralsk samt § 23, stk. 1, om at børn under 14 år kun må medvirke i fjernsynsreklamer, når en sådan medvirken enten fremtræder som en naturlig bestanddel af det afbildede miljø eller er nødvendig for at forklare eller demonstrere anvendelsen af produkter, der har med børn at gøre.
 - 1 sag omhandlede bekendtgørelsens § 7, stk. 2, ifølge hvilken reklamer skal være i overensstemmelse med markedsføringsloven og i øvrigt respektere alment accepterede reklameetiske normsæt. Sagen angik spørgsmålet om god markedsføringskik og vildledende reklamer, jf. markedsføringslovens § 2, stk. 1

Radio- og tv-nævnets afgørelser

	Reklamen er i strid med gældende regler	Reklamen er ikke i strid med gældende lovgivning	I alt
TV 2		3*	3

Lokale stationer			

* En sag, dog afgjort med dissens, se nedenfor pkt. 7.2.

7.2 Konkrete sager om reklamers indhold

Social ansvarsfølelse m.v.

De to sager vedrørende reklamebekendtgørelsens § 7, stk. 1, omhandlede primært spørgsmålet om sømmelighed og behørig social ansvarsfølelse. I begge sager nåede Nævnet frem til, at der ikke var tale om en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens § 7, stk. 1, i et tilfælde dog med dissens for så vidt angik spørgsmålet om reklamens kønsdiskriminerende karakter. Nævnet anførte i sin afgørelse vedrørende en reklame for Arla Minimælk, at det forhold, at der vises letpåkledte piger i en reklame, ikke i sig selv gør reklamen usømmelig. Nævnet var endvidere enige om, at den blotte eksponering af letpåkledte kvinder i reklamen ikke gjorde den egnet til at skade børn og unge psykisk eller moralsk, hvorfor der heller ikke var tale om en overtrædelse af § 16. I sin afgørelse fulgte Nævnet sin faste praksis, hvorefter der tillades en bredere margin i humoristiske og ironiske reklamer. Et medlem af Radio- og tv-nævnet fandt dog, at reklamen for Arla Minimælk overtrådte reklamebekendtgørelsens bestemmelse om, at reklamer ikke må være diskriminerende med hensyn til køn. Anvendelsen af humor i reklamen var efter medlemmets opfattelse medvirkende til at give en distance, der slører den kønsdiskriminerende effekt, hvilket kan resultere i en "glidebane", hvor grænserne for, hvad der er kønsdiskriminerende flyttes.

Endelig vedrørte reklamen spørgsmålet om børn under 14 års medvirken i reklamer. Da annoncøren godtgjorde, at der ikke var tale om personer under 15 år, var der ikke tale om en overtrædelse af denne bestemmelse.

Den anden sag vedrørte en reklame Energi E2. Klageren anfægtede anvendelsen af en række lettere omskrevne skælds- og bandeord: "Kraftvarmemig" og "el-spade", samt udtrykket "Hold kæft". Nævnet fandt, at reklamen havde en humoristisk form og, at sprogbrugen ikke var mere stødende end sprogbrugen i andre programmer. Anvendelsen af udtrykkene, uden vrede og nærmest venskabeligt, indebar således ikke en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens § 7, stk. 1.

Markedsføringsloven

I en reklame for DSB Orange billetter fandt Nævnet ikke, at der var tale om vildledende reklame, idet oplysningerne om betingelserne for køb af særligt billige billetter fremgik af et skilt, der blev vist under reklamen. Radio- og tv-nævnet har tidligere taget stilling til en DSB reklame for Orange billetter. Også i dette tilfælde fandt Nævnet, at der ikke var tale om en overtrædelse af markedsføringsloven men, at et skilt med oplysninger om betingelser for køb af de særligt billige billetter, skulle vises længere således, at det med almindelig læsehastighed var muligt at

opfatte alle oplysningerne. Annoncøren havde herefter forlænget spottet med 2 sekunder.

I den nye sag vedrørende Orange billetter var det Radio- og tv-nævnets opfattelse, at skiltet indeholdt en række væsentlige forbrugeroplysninger. Det var derfor Radio- og tv-nævnets opfattelse, at en forlængelse af spottet på 2 sekunder ikke havde været tilstrækkelig. Den hidtidige skiltning gav således anledning til kritik, medens Radio- og tv-nævnet fandt, at et af annoncøren beskrevet fremtidigt skilt var af en sådan karakter, at en seer ved almindelig læsehastighed ville være i stand til at opfatte alle væsentlige oplysninger, såfremt det vises i et længere tidsrum.

Skjult reklame

Sagerne om skjult reklame omhandlede overtrædelse af reklamebekendtgørelsens § 3, hvorefter reklamer klart skal kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra de ordinære udsendelser, og § 27, ifølge hvilken et sponsoreret program ikke må tilskynde til køb eller leje af sponsors eller andres produkter eller tjenesteydelser. Navnlig må disse ikke fremhæves på særlig måde med henblik på at fremme afsætningen af dem.

Radio- og tv-nævnets afgørelser

	Udsendelsen indeholder skjult reklame i strid med bekendtgørelsens § 3 og eventuelt § 27	Udsendelsen indeholder ikke skjult reklame	I alt
TV 2			
DR	2	1	3
Lokale stationer	1	1	2
I alt	3	2	5

7.3 Konkrete sager om skjult reklame

DR

Nævnet behandlede tre sager om skjult reklame i programmer bragt i DR. I den ene sag, der vedrørte en sportsudsendelse, hvori indgik en telefonkonkurrence, næde Nævnet frem til, at der ikke var tale om en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens forbud mod skjulte reklamer. Konkurrenceindslaget vistes efter første halvleg i pausen i en herrehåndboldkamp. Under hele præsentationen fremgik det af en tekst på skærmen, at kun seere med TDC og TELE 2 fastnet kunne deltage. Da denne oplysning, var en nødvendig og korrekt oplysning, der skyldtes de faktiske forhold for teleområdet, som DR ikke havde indflydelse på, fandt Nævnet, at indslaget ikke indeholdt skjult reklame for TDC eller TELE 2.

I en sag vedrørende Formel 1 på DR2 fandt nævnet, at reklamebekendtgørelsens forbud mod skjult reklame var overtrådt. I sagen blev en Formel 1 udsendelse afbrudt af et spot for en konkurrence indeholdende en reklame for firmaet Shell. DR havde ikke modtaget nogen form for direkte eller indirekte støtte fra Shell, der alene optrådte som præmiesponsor i lighed med andre præmiesponsorer. Eksponeringen af Shell var imidlertid så stærk, at der efter Nævnets opfattelse var tale om en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens forbud mod skjult reklame.

Også i sagen vedrørende skjult reklame i tv-serien Nikolaj og Julie fandt Nævnet, at der var tale om en overtrædelse af reklamebekendtgørelsen. Nævnet lagde ved sin afgørelse af om DR overtrådte § 27, stk. 1, vægt på at, at DR ikke selv havde taget kontakt til sponsorerne men, at dette var sket via et formidlingsfirma, der har til formål at opbygge og formidle de pågældende firmaers såkaldte "corporate identity". Formidlingsfirmaet, oppebar salær for denne opgave. Nævnet fandt det betænkeligt, at DR, i stedet for at henvende sig direkte til relevante firmaer, anvender et formidlingsfirma, hvorved udvalget af sponsorer indskrænkedes til firmaer, der findes i det pågældende formidlingsfirmas klientbase.

I de tilfælde, hvor DR havde indkøbt de anvendte produkter, var der ikke tale om sponsoring. Nævnet fandt dog ikke at dette betød, at produkterne uden videre kunne eksponeres. En stærk eksponering af et produkt kan, uanset at der ikke er modtaget indirekte eller direkte betaling herfor, være skjult reklame. Det vil i den forbindelse være afgørende, at der ikke sker en overdreven visuel eller mundtlig fremhævelse af varen. Det forhold, at DR betaler for anskaffelse af produkter til anvendelse i serien, giver således ikke adgang til kraftig eksponering og/eller rosende omtale af de pågældende produkter.

Lokale stationer

Det fælles fjernsynsnævn for Københavnsområdet anmodede i to tilfælde Radio- og tv-nævnet om en udtalelse om lovligheden af en udsendelse, hvor der klagedes over skjult reklame.

I den første anmodning, der vedrørte udsendelsen "Live Strip", afviste Radio- og tv-nævnet, at der var tale om skjult reklame. Udsendelsen havde ingen lyd, men viste en kvinde med headphones i gang med forskellige seksuelle aktiviteter. Af skærmen fremgik, at man ved at ringe ind kunne få adgang til programmets lyd, idet der var angivet et telefonnummer samt oplyst pris og betingelser.

Nævnet fremhævede i sin afgørelse, at tv-stationer har mulighed for at sende kodede programmer, hvor seerne skal betale ekstra for at se programmerne, og efter Radio- og tv-nævnets opfattelse gjorde det ikke nogen forskel, at der er tale om, at seerne via telefonen skal betale for lyden til en udsendelse. Nævnet fandt ikke, at der var tale om skjult reklame, fordi seerne opfordres til at ringe til et bestemt telefonnummer og betale ekstra for at få lyden til en udsendelse, og udsendelsen

indebar derfor ikke en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens § 3 om reklamers identifikation.

I Det fælles fjernsynsnævns anden anmodning, vedrørende udsendelsen "Lille Spejl på Væggen" nåede Radio- og tv-nævnet et andet resultat. I udsendelsen fulgte man en ung kvinde, der gennemgik et brystforstørrende indgreb på en privat plastik kirurgisk klinik. Udsendelsen, der indeholdt flere præcise henvisninger til klinikkens adresse, beskrev indgrebet og den konkrete teknik som klinikken anvendte i meget rosende vendinger.

Den stærkt rosende omtale sammenholdt med de præcise oplysninger om klinikken, herunder den nøjagtige adresseangivelse, medførte, at der efter Nævnets opfattelse var tale om en overtrædelse af reklamebekendtgørelsens identifikationskrav, der betyder, at reklamer i indhold og præsentation skal adskille sig fra de ordinære udsendelser.

Programmet har givet anledning til yderligere klager vedrørende reklamebekendtgørelsens sponsorregler, der p.t. behandles i Radio- og tv-nævnet.

Sager om reklamers omfang og placering

Radio- og tv-nævnet har behandlet 3 sager vedrørende omfang og placering af reklamer på TvDanmark 2.

Radio- og tv-nævnet anmodede i foråret 2002 TvDanmark 2 om en redegørelse for stationens udsendelse af en række programmer, hvor et program er sendt i to eller flere dele i umiddelbar forlængelse af hinanden, blot afbrudt af en reklameblok.

Radio- og tv-nævnet fandt i sin afgørelse, at opdelingen af programmer i en række afsnit, der sendes umiddelbart efter hinanden, var i strid med reklamebekendtgørelsens § 6, stk. 1, om at reklamer skal sendes i blokke mellem udsendelserne.

Nævnet bekræftede i sin afgørelse, at der ikke er nogen definition af begrebet en udsendelse i radio- og fjernsynsloven eller i reklamebekendtgørelsen. Eftersom det således ikke var bestemt, at en udsendelse skal have en vis længde, ville stationen kunne producere – eller lade producere – også meget korte programmer. For så vidt angår indkøbte serier var det efter Nævnets opfattelse mere tvivlsomt, om stationen kan foretage en sådan opdeling. Nævnet fandt dog at kunne acceptere, at stationen udøvede et passende skøn i så henseende.

Dette udgangspunkt kunne imidlertid ikke overføres direkte på egentlige spillefilm, der normalt altid opfattes som én udsendelse. F.eks. var der et programtiltag på TvDanmark 2, hvor man afbrød en spillefilm og sendte nyheds- og aktualitetsudsendelser samt reklamer mellem de to dele af spillefilmen. Dette var efter Radio- og tv-nævnets opfattelse i klar strid med lovgivningens forudsætninger. Næv-

net anførte i sin begrundelse, at en spillefilm, der bliver afbrudt, ikke bliver til to udsendelser.

Problematikken omkring opdeling af udsendelser, der afbrydes af reklameblokke, var genstand for en række klager senere på året.

TvDanmark 2 oplyste i forbindelse med behandlingen af disse klager, at kanalen havde revurderet sin praksis med opdeling af udsendelser i overensstemmelse med Radio- og tv-nævnets over for nævnte afgørelse. Revurderingen betød, at TvDanmark 2 havde indkøbt en lang række serier, som var produceret med henblik på at hvert afsnitsnummer opdeles i flere udsendelser. Det var bl.a. disse udsendelser, der havde dannet baggrund for de indkomne klager. TvDanmark 2 oplyste, at man tidligere havde udsendt en del af disse afsnit, hvor man havde samlet de enkelte segmenter til udsendelser af en varighed på 50 minutter. På baggrund af Radio- og tv-nævnets afgørelse besluttede man imidlertid til en vis grad at følge den af producenten foreslåede længde af udsendelserne. Det var TvDanmark 2's opfattelse, at man herved havde fulgt de regler og retningslinier for udsendelse af reklamer, som fremgår af lovgivningen og de truffe afgørelser. TvDanmark 2 havde således udøvet sit skøn over længden og indhold af de enkelte udsendelser. Der var ligeledes indsat sædvanlige start og end credits på de enkelte udsendelser, ligesom reklameblokkene indledtes og afsluttedes som foreskrevet i bekendtgørelsen. TvDanmark 2 havde i sine egne programoversigter annonceret hver enkelt udsendelse.

Radio- og tv-nævnet erkendte at have accepteret, at stationer har en ganske bred margin, når det drejer sig om længden af egenproducerede/bestilte programmer, men mente ikke, at Nævnets første afgørelse om problematikken gav fuld dækning for TvDanmark 2's fortolkning af gældende ret på området. Den opsplittning, som stationen foretog i de indkøbte serier og dokumentarprogrammer, medførte efter Nævnets opfattelse, at der i realiteten bliver tale om, at reklamerne afbryder udsendelserne blot med den forskel, at TvDanmark 2 er nødsaget til at indsætte indledninger og "end credits", hvor disse ikke oprindeligt er indsat af producenten.

Det var Radio- og tv-nævnets opfattelse, at det af TvDanmark 2 udøvede skøn gik videre end det "passende skøn", som Radio- og tv-nævnet fandt at kunne acceptere i henhold til Nævnets tidligere afgørelse.

I den ny radio- og fjernsynslov, der blev fremsat i oktober 2002, præciseres i bemærkningerne, hvad der forstås ved en udsendelse. Nævnet vil fortsat følge udviklingen, navnlig efter 1. januar 2003, hvor den nye lov trådte i kraft.

Også omfanget af reklamer var genstand for klager over TvDanmark 2. Nævnet anmodede således i foråret 2002 TvDanmark 2 om en redegørelse for en række overtrædelser af reklamebekendtgørelsens bestemmelse om, at der højst må sen-

des 12 minutters reklame pr. time. På baggrund af redegørelsen, besluttede Radio- og tv-nævnet at pålægge sit sekretariat i fremtiden med jævne mellemrum at overvåge udsendelsen af reklameblokke på kanalen. Da overvågning afslørede en række nye overtrædelser af 12 minutters reglen – nogle af betydelig længde – indskærpede Radio- og tv-nævnet, at kanalen skulle overholde reglen og påpegede i den forbindelse, at stationens tilladelse i henhold til radio- og fjernsynslovens § 55, stk. 3 kunne inddrages midlertidigt eller endeligt, hvis en overtrædelse af lovgivningen er grov eller overtrædelserne er ofte gentagne.

Radio- og tv-nævnet konstaterede på baggrund af sekretariatets fortsatte overvågning, at antallet og længden af overtrædelser faldt væsentligt, og at der således var sket en væsentlig forbedring, hvorfor Radio- og tv-nævnet ikke fandt grundlag for at foretage sig yderligere i sagen. Nævnet understregede dog, at Nævnets sekretariat fortsat vil følge reklameblokkernes varighed.

8. Høringssvar

Radio- og tv-nævnet har i 2002 afgivet en række høringssvar, hvoriblandt kan nævnes høringssvar over rapporten "Mangfoldighed og kvalitet – Evaluering af tilskudsordningen for lokalradio- og -tv " af medieforskerne Per Jauert og Ole Prehn, høringssvar om såvel forslaget til ny radio- og fjernsynslov som til udkastet til den nye bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed og til udkastet til den nye bekendtgørelse om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, høringssvar om bekendtgørelsen om udbud af den femte og den sjette FM-radiokanal. Endelig skal nævnes høringssvaret til Kulturministeriet om udmøntningen af beslutningen i den mediepolitiske aftale for 2002-2006, hvorefter "græsrodsvinduerne" skal flyttes fra de nuværende placeringer til dagtimerne før kl. 15

8.1. Rapport om evaluering af tilskudsordningen for lokalradio og -tv.

Blandt Radio- og tv-nævnets mange kommentarer til rapportens anbefalinger og forslag skal blot nævnes bemærkningerne om tilskudskriterierne for programtilskud. Radio- og tv-nævnets anbefalinger af ændrede tilskudskriterier i forening med Nævnets høringssvar i forbindelse med udkastet til den nye bekendtgørelse om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed svarer til det, der blev resultatet.

I forbindelse med at rapporten peger på behovet for, at Radio- og tv-nævnet kan yde støtte til lokale kulturprogrammer, lokal identitet i form af portrætprogrammer, historiske programmer med et indhold af mere lokalt præget kulturstof og lignende, anførte Radio- og tv-nævnet bl.a., at ansøgninger med et sådant programindhold relativt ofte indsendes til Radio- og tv-nævnet, hvor nævnet umiddelbart må afvise støtte, da sådanne programmer ikke opfylder bekendtgørelsens betingelser.

Radio- og tv-nævnet var dog betænkelig ved, at et programkriterium, der åbner for tilskud til lokale kulturprogrammer, lokal identitet i form af portrætprogrammer m.m., blot lægges oven i de eksisterende kriterier. En udvidelse af tilskudsområdet inden for de økonomiske rammer, der er gældende for 2003 og fremover vil medføre et endnu større pres på ordningen med den konsekvens, at endnu flere ville modtage afslag.

Man foreslog derfor, at de eksisterende fire bevillingskriterier droppes og erstattes af et krav, hvorefter der ydes støtte til programmer, der har en lokal forankring, og som tager sit udgangspunkt i det lokale univers. Den nuværende bekendtgørelses bestemmelse, hvorefter der ikke gives tilskud til bingo-programmer og lignende, bibeholdes.

Som nævnt blev dette forslag fulgt ved udfærdigelsen af den nye bekendtgørelse.

9. Internationalt samarbejde

Reguleringen af tv i Danmark sker indenfor rammerne af EU's TV Direktiv, og alene af den grund er det nyttigt for Radio- og TV Nævnet at stå i kontakt med tilsvarende myndigheder i andre lande. Også på andre områder som f.eks. lokal radio og tv er det værd at udveksle erfaringer med udenlandske kolleger, ikke mindst de nordiske. Denne internationale side af Nævnets arbejde varetages af sekretariatets medarbejdere som en vigtig del af opgaven med at opbygge et videns- og kompetencecenter på højt professionelt niveau.

EPRA

Derfor er Radio- og TV Nævnet medlem af European Platform of Regulatory Authorities (EPRA), som er en uformel sammenslutning for udveksling af informationer og drøftelse af praktiske løsninger af juridiske problemer med relation til radio og tv omfattende 44 mediereguleringsmyndigheder fra hele Europa med sekretariat hos Det Europæiske Medieinstitut i Düsseldorf. EPRA mødes hvert halve år under deltagelse af repræsentanter fra såvel EU som Europarådet og er hele året et effektivt netværk til udveksling af information. (Se nærmere på www.epra.org)

EPRA mødet i Bruxelles 16.-17. maj 2002 beskæftigede sig med tre emner: Politisk indflydelse på broadcasting, Digitalt Terrestrisk Tv samt Program- og reklamevinduer.

EPRA mødet i Ljubljana (Slovenien) 24.-25. oktober 2002 havde som plenum tema: Reguleringen af Public Service i Europa, hvortil MTS bidrog med oplæg på basis af en enquete til EPRA's medlemmer, desuden med Mediakoncentration og med Politisk reklame.

Direktøren for Medie- og Tilskudssekretariatet holdt for EPRA indlæg om "Common Issues of European and National Broadcasting Regulation" ved en konference på Universitetet i Zürich d. 28. september. (Se nærmere www.mediapolicy.unizh.ch/conference)

Nordisk møde om radio- og tv-spørgsmål

Parallellerne til Radio- og TV Nævnet er Statens Medieforvaltning (Norge), Radio och TV-verket samt Granskningsnämnden för radio och TV (Sverige), Teleförvaltningscentralen (Finland). Medarbejdere fra disse myndigheder og evt. fra kulturministerierne mødes en gang om året til gensidig udveksling af erfaringer, både om mediesituationen generelt og udvalgte emner.

Det nordiske møde i Norge (Frederiksstad) 13.-14. juni 2002 handlede om landerapporter, Telenor – en distributør med kringkastingsambisjoner?, Lokal TV i Norge og Norden, Vandskellet kl. 21 som beskyttelse af børn, Aktuelle sager om sponsering og reklame, Tilskud til lokal radio og tv (hvor Norge har indført kvalitetsstøtte uanset om stationen har reklamer eller ej).